

De rol van lotusslachtoffers bij examens voor het Diploma Eerste Hulp en Diploma Levensreddend handelen



© Het Oranje Kruis, 2023

De rol van lotusslachtoffers bij examens voor het diploma Eerste Hulp

In dit document worden de letsels en ziekten genoemd die aan bod kunnen komen in de examenseries.

Het examen

Het examen Eerste Hulp en Levensreddend Handelen bestaat uit een aantal series. De examinatoren horen voorafgaand aan het examen welke series zij moeten gebruiken.

Overleg met examinatoren

De examinatoren en lotusslachtoffers zijn 30 minuten voor het begin van het examen aanwezig om gezamenlijk het examen voor te bereiden. Dan wordt onder andere de taakverdeling tussen de examinatoren en tussen de lotusslachtoffers besproken. Ook het verloop en de volgorde van de series (van belang voor het grimeren) komen aan de orde, alsmede de benodigde tijd voor het grimeren. De examinatoren zijn verantwoordelijk voor het correcte verloop van het examen. De examinatoren vragen de lotusslachtoffers zich te identificeren en een geldig Diploma Lotusslachtoffer van Het Oranje Kruis te tonen.

Adviesrol

De lotusslachtoffers hebben een adviesrol bij de beoordeling van kandidaten. Concreet betekent dit:

- Het examenteam vraagt het lotusslachtoffer om advies ten aanzien van de kandidaat op de onderstaande punten:
 - de zorgzaamheid en betrokkenheid
 - de verbale bejegening
 - de omgang met het slachtoffer
 - het contact met het slachtoffer
 - het geruststellen
 - het reageren op opmerkingen van het slachtoffer
 - het bagatelliseren van een ernstig letsel
 - op de door het lotusslachtoffer ervaren totaliteit van de hulpverlening
- Op de beoordelingslijsten Diploma Eerste Hulp of Diploma Levensreddend Handelen verklaar je met je handtekening dat je om advies bent gevraagd door het examenteam.
- De beoordeling van het examenteam/de examinator is doorslaggevend.

Ter wille van je onafhankelijkheid draag je er actief zorg voor dat je niet wordt ingezet bij examens waar directe collega's, vrienden of familieleden worden getoetst. Instructeurs/opleiders betrokken bij de opleiding van de examenkandidaten mogen niet als lotusslachtoffer in de examensituatie aanwezig zijn.

De series – Examen Eerste Hulp

Per 4 kandidaten wordt een andere serie gebruikt.

Het is de bedoeling dat kandidaten 1 t/m 4 dezelfde serie krijgen. Kandidaat 1 en 2 zijn binnen en zij komen kandidaat 3 en 4 alleen bij het verlaten van de examenruimte in de deuropening tegen. Bij kandidaat 5 t/m 8 volgt een nieuwe serie en zo nodig ook nog bij de kandidaten 9 t/m 12. Dit alles om te voorkomen dat de kandidaten elkaar doorvertellen wat er gevraagd wordt. Het is dus niet de bedoeling dat de opgegeven series per kandidaat afgewisseld worden.

De examinatoren krijgen altijd 3 series door, bijv. A5, B3 en D1. Bij 8 of minder kandidaten mogen ze kiezen welke 2 series ze gebruiken.

De samenstelling van de series is zo gekozen dat de combinatie voor het lotusslachtoffer haalbaar is. Het komt niet voor dat de letsels van twee examenonderdelen zich op één lichaamsdeel bevinden, zoals bijvoorbeeld een versteking van de voet en een snijwond aan het onderbeen.

De series – Examen Levensreddend Handelen

De examiner bepaalt in overleg met het lotusslachtoffer welke series er gebruikt worden en na welke kandidaat er van serie gewisseld wordt.

De samenstelling van de series is zo gekozen dat de combinatie voor het lotusslachtoffer haalbaar is. Het komt niet voor dat de letsels van twee examenonderdelen binnen één serie zich op één lichaamsdeel bevinden.

Letsels

De letsels in de series **moeten** allemaal behandeld, gevraagd, geacteerd en gegrimeerd worden. Voor kinderziekten (uitvragen: vragen staan in de examenseries), shock en hersenvliesontsteking geldt een uitzondering. Deze laatste twee mogen worden uitgevraagd of zonder grime worden gespeeld. De kandidaten krijgen punten voor de eerstehulpvaardigheden die zij laten zien en moeten een bepaalde score halen om competent verklaard te worden. Alles uit de serie **moet** daarom aan bod komen.

Een lotusslachtoffer mag **nooit** een *ongevalstoedracht acteren*, alleen de ongevalssituatie: hoe treft de eerstehulpverlener het slachtoffer aan. Uit het acteren, de eventuele grime van het lotusslachtoffer en het verhaal van de examiner, moet het voor de examenkandidaat duidelijk zijn wat er is gebeurd en wat het slachtoffer mankeert.

Inhoud series:

Het examen Eerste Hulp bestaat uit 3 onderdelen:

- Deel 1: onderdelen die gedurende het gehele examen afgenomen worden (let op gevaar en schakel professionele hulp in)
- Deel 2: levensbedreigende ziekten en letsels. In deze serie is een aantal handelingen standaard opgenomen:
 - stabiele zijligging
 - reanimatie volwassene (gehele protocol)
 - reanimatie zuigeling (alleen reanimatie)
 - druk op de wond bij hevig bloedverlies

De overige letsels in dit deel variëren per serieletter (dus A is anders dan B etc.)

- Deel 3: overig letsels. In dit deel worden 5 letsels variërend per serie getoetst.

Het examen Levensreddend Handelen bestaat uit 2 onderdelen:

- Deel 1: onderdelen die gedurende het gehele examen afgenomen worden (let op gevaar en schakel professionele hulp in)
- Deel 2: levensbedreigende ziekte en letsels. Alle handelingen uit dit gedeelte worden getoetst.

Advies voor grimeren (G) en acteren (A) letsels:

Reanimatie

Slachtoffers kunnen door verschillende oorzaken het bewustzijn verliezen. De oorzaak van de bewusteloosheid is hier echter niet van belang. Bij het examen Eerste Hulp wordt alleen getoetst hoe men de reanimatie uitvoert.

Mogelijk wervelletsel

G: n.v.t.

A: hoofd wordt gestabiliseerd zoals bij aantreffen

Letsels en ziekten met gevolgen voor de ademhaling

Verslikking/verstikking

G: n.v.t.

A: zorg er bij verslikking voor dat de kandidaat alle handelingen kan laten zien: aansporen tot hoesten, slaan tussen schouderbladen en buikstoten. De kandidaten mogen de laatste twee handelingen niet daadwerkelijk uitvoeren. De examinerator moet hierop toezien maar het lotusslachtoffer moet er ook alert op zijn.

Inademen giftige stoffen

A: moeilijke, gierende ademhaling na inademing dampen, hoesten

Borstletsel

Ribbreuk/kneuzing

G: n.v.t.

A: gestoorde ademhaling, zie lotusleerboek

Borstwond

G: de wond kan hoog op de borstkas vlak onder het sleutelbeen worden geplaatst (de longtop). Dit is plezieriger voor vrouwelijke lotusslachtoffers

A: gestoorde ademhaling, zie lotusleerboek

Letsels en ziekten met gevolgen voor de circulatie

Bloedverlies

Dit is aan onderarm, bovenarm of kuit. Houd dus ALTIJD rekening met kleding naar examen.

T-shirt voor grimeren bovenarm en broekspijpen wijd genoeg.

G: altijd behoorlijke wond die actief kan bloeden (verhaal naar keuze)

A: volgens lotusleerboek

Shock

G: Hoeft op het examen EH niet gegrimeerd te worden, mag wel. Zie lotusleerboek p. 90

A: zie lotusleerboek p. 91 e.v.

Letsels en ziekten met gevolgen voor het bewustzijn

Schedelhersenenletsel

G: n.v.t.

A: bewusteloosheid, zie lotusleerboek

Elektriciteitsletsel

zie brandwonden

Dit is altijd een volledige verbranding van de huid.

Hitteberoerte

G: bleek en droog (zie lotusleerboek)

A: zie lotusleerboek

Vergiftiging

A: lege verpakking medicijnen mee, bijv. blister acteren in overleg examiner

Hersenvliesontsteking

G: Hoeft niet gegrimed te worden. Zeer zieke indruk zoals bij shock (zie voor shock LLB)

A: zie Het Oranje Kruis boekje

Beroerte

G: blauw-rode kleur van gezicht (zie lotusleerboek)

A: Stoornis in bewustzijn met aan 1 zijde blazende wang

Bij het examenonderdeel "beroerte" gaat het erom dat de stoornis in het bewustzijn wordt uitgebeeld. Dit betekent niet dat het slachtoffer bewusteloos is. Bij bewusteloosheid na een beroerte is er geen verschil in het handelen van de eerstehulpverlener ten opzichte van andere redenen van bewusteloosheid. Het gaat er juist om dat de kandidaten weten hoe ze de Mond, Spraak, Arm test moeten hanteren.

Flauwte (zonder wegraking)

G: bleek en transpiratie (doekje om het weg te vegen na bijkomen)

A: acteren flauwte volgens Het Oranje Kruis boekje

Beschutting

Lichte onderkoeling

G: bleek

A: rillen en klappertanden

Oververhitting

G: rood en droog

A: te warm (gekleed), hoofdpijn, misselijk

Wonden

Kleine snijwond, schaafwond, splinter en krabwond worden gegrimed.

Brandwonden

G: Oppervlakkige verbranding: hete vloeistof roodheid, Gedeeltelijke verbranding: hete vloeistof rood en blaaf

Chemische brandwond: alleen roodheid met verhaal van contact met chemicaliën
volledige verbranding door elektriciteit: brooddeeg met Betadine of jodium

Een volledige verbranding van de huid kan in 2 verschijningsvormen voorkomen: verkoold (zwart) en 'gekookt'

Giftige stoffen op de huid

G: kleding ter plaatse nat maken en eventueel huid licht rood met verhaal van contact met chemicaliën

A: afhankelijk van aard en inwerkingsduur van chemicaliën

Vaak is dit identiek aan chemische brandwonden, maar dat hoeft niet altijd het geval te zijn.

Voorbeelden: parathion, aniline, blauwzuur, cholinesterase remmers, chroomverbindingen, roet, paraquat, terpentijn, fenol, aceton, corrosieve zuren en logen

Letsels armen en benen

Kneuzingen en verstuikingen

G: n.v.t.

A: pols, enkel en knie acteren

Botbreuken en ontwrichtingen

G: open botbreuk

A: ontwrichting schouder en botbreuk sleutelbeen alleen acteren

Spierscheuring

G: niet van toepassing (nog geen bloeditstorting of zwelling)

A: acute, zeer heftige en heel lokale pijn vooral in de kuitspier of hamstrings, functieverlies.

Slachtoffer grijpt naar de plaats van het letsel en heeft het gevoel van impact van buitenaf.

Letsels aan oog, oor, neus en mond

Oogletsels

G: n.v.t.

A: alleen acteren

Neus

Bloedneus

G: wat bloed uit neus

Oorletsels

Oorpijn

A: oorpijn acteren (hand op oor)

Tandletsels

G: Uitgeslagen tand niet te doen, tand door lip klein beetje bloed op lip (en in mond)

Steken en beten

Kwallensteek

G: bij contact met kwal grimeren met rood afdruk aanraking (als bij contactverbranding)

A: het voelt ontzettend branderig

Tekenbeet

G: mini beetje Caran d'Ache (bruin/zwart) op de huid, kan ook klein zwart/bruin zaadje, met Derma Wax vastzetten

A: teek uit bos, bijv. achter oor want dat kun je zelf niet zien, wat zit daar nou?

Insectensteek

G: rood plekje en stipje in midden met donkerder rood met cocktailprikker

A: jeuk

Eikenprocessierups

G: licht rode, eventueel licht gespikkelde (plaats van haartjes rups) verkleuring van de huid met lichte krabbeffecten

A: jeuk

Uitdroging

G: droge mond

A: heeft dorst

NB Een van de onderdelen van alle series is het strak zwachtelen bij hevig bloedverlies. Het lotusslachtoffer is degene die bepaalt hoe strak dat is. Het lotusslachtoffer zorgt ervoor dat de zwachtel weer tijdig verwijderd wordt. De examiner houdt in de gaten dat dit gebeurt. Om deze handeling voor het lotusslachtoffer zo min mogelijk belastend te laten zijn, kunnen de volgende maatregelen genomen worden:

- Het lotusslachtoffer kan de verwonding eventueel zowel links als rechts grimeren, zodat hij om en om belast wordt.
- De series en de onderdelen daarbinnen kunnen zo over de combinaties van examiner/ lotusslachtoffer worden verdeeld, dat het hevige bloedverlies per 4 kandidaten afwisselend door het ene en het andere lotusslachtoffer wordt uitgebeeld.
- Als het echt te erg wordt, kan het lotusslachtoffer de handeling onderbreken door 'no-play' aan te geven.